

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/258/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1411215085
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec - Erenová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1411215085.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: E. J. I., I..W..V.., IČO: XX XX XX XX, Ú. B.. Č.. X, D., zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36 613 843, Údernická ul. č. 5, Bratislava, proti odporcovi: S. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. Š. J. Č.. X, D., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: U. na V. V.O. I. H., IČO: XX XXX XXX, C. B.. Č.. XX, N., zast. advokátom: JUDr. Ambróz Motyka, Námestie SNP č. 7, Stropkov, o zaplatenie istiny 626,92 eur s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 24. septembra 2012, č. k. 7C/19/2012-53, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania zamieta.

Vedľajší účastník je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 33,06 eur, k rukám právneho zástupcu navrhovateľa, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zastavil konanie, odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania nepriznal, navrhovateľovi vrátil krátený súdny poplatok vo výške 30,87 eur, prostredníctvom Daňového úradu Bratislava. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 96 ods. 1 O.s.p. a vecne späťvzatím návrhu navrhovateľom pred začatím pojednávania, z dôvodu ktorého konanie vo veci samej zastavil. Rozhodnutie o trovách konania odporcu odôvodnil právne ust. § 146 ods. 2 veľa prvá a ust. § 151 ods. 1 O.s.p. a vecne tým, že v súlade s uvedenými zákonnými ustanoveniami by odporca mal právo na náhradu trov konania, nakoľko mu však žiadne trovy nevznikli a nepodal návrh na ich priznanie, súd mu právo na ich náhradu nepriznal. Rozhodnutie o trovách konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu odôvodnil právne ust. § 150 ods. 1 O.s.p. a vecne tým, že vychádzajúc zo zásady úspešnosti so zreteľom na výsledok konania v prípade vedľajšieho účastníka boli splnené predpoklady na priznanie trov, ktoré mu v konaní vznikli, keďže v konaní vystupoval na strane úspešného odporcu, nakoľko však dospel k záveru, že trovy ním vyčíslené a spočívajúce v trovách, ktoré vznikli na jeho právnom zastúpení nie je možné považovať za účelne vynaložené trovy, skutočnosť, ktorú posúdil ako dôvod hodný osobitného zreteľa. Poukázal na skutočnosť, že základnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch a pre jej naplnenie sa predpokladá personálne a materiálne zabezpečenie, aby mohlo samotné zastupovať účastníka (spotrebiteľa) v konaní a na poskytnutie aktívnej pomoci spotrebiteľovi, vrátane kvalifikovanej právnej pomoci bez toho, aby muselo byť zastúpené advokátom. Poukázal na zákon č. 250/2007 Z. z., v zmysle ktorého jedným z predpokladov pre zápis združenia je aj to, že aktívne pôsobí v oblasti ochrany spotrebiteľov po dobu najmenej dvoch rokov (§ 25 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z.) a z týchto oprávnení združenia vyplýva aj požiadavka, aby združenie bolo spôsobilé bez toho, aby muselo byť zastúpené advokátom, poskytovať aktívnu pomoc spotrebiteľovi, a to vrátane kvalifikovanej právnej pomoci. Z uvedeného dôvodu náhradu za takéto zastúpenie subjektu, ktorý vznikol iba z dôvodu, aby spotrebiteľa v konaní sám zastupoval, ako i z dôvodu, že už dlhší čas v danej oblasti sám pôsobí, nie je možné považovať za účelne vynaložené náklady pre úspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov

konania. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že z hľadiska skutkovej a právnej zložitosti nejde o spor, ktorý by si vyžadoval náročnú a zložitú právnu analýzu, ide o jednoduchý spor s tým, že mu je z jeho úradnej činnosti známe, že vedľajší účastník sa v rovnakých, alebo obdobných sporoch zúčastňuje v mnohých iných prípadoch, v ktorých jeho jediná konkrétna obrana spočíva vo vznesení námietky premlčania a preto z tohto pohľadu je jeho účasť v tomto konaní celkom bežnou a rutinnou záležitosťou, z dôvodu ktorého tiež nie je možné považovať trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, ktoré vznikli v súvislosti s jeho zastupovaním advokátom za účelne vynaložené. Vrátenie súdneho poplatku navrhovateľovi odôvodnil právne § 11 ods. 3, 4, 6 zák. č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov a vecne tým, že navrhovateľovi vrátil súdny poplatok zaplatený za návrh, krátený v zmysle zákona.

Proti tomuto uzneseniu v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania vedľajšieho účastníka podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník a navrhol uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmeniť a žalobcovi uložiť povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania v sume 113,93 eur a zároveň si uplatnil právo na náhradu trov odvolacieho konania. Namietol, že uznesenie v jeho napadnutej časti vychádza z nesprávnych skutkových zistení a z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že pri rozhodovaní o trovách v konaní, ktoré bolo skončené v dôsledku späťvzatia návrhu, je nevyhnutné posudzovať zásadne len procesné kritéria úspechu, či neúspechu účastníkov. Poukázal na skutočnosť, že ako združenie na ochranu spotrebiteľa do konania vstúpil legitímne z vlastného podnetu (§ 93 ods. 2, 3 O.s.p.) a môže preukázať, že v množstve súdnych sporoch pôsobil už jeho vstup do konania, aj bez vyjadrenia vo veci samej pre navrhovateľa odradzujúco v tom zmysle, že uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatňovaného nároku, vzal svoj návrh na začatie konania späť a žiadal konanie zastaviť. Vedľajší účastník navrhol v prípade, ak sa odvolací súd s jeho argumentáciou nestotožní, konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. prerušiť a požiadať Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o týchto prejudiciálnych otázkach: 1. Či pod právom na súdnu ochranu podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a pod právom na zabezpečenie hospodárskych záujmov spotrebiteľov a pod podporou Združení na ochranu spotrebiteľov podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, sa rozumie aj právo na náhradu trov súdneho konania; 2. a) Či sa má čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie vykladať tak, že Združeniu na ochranu spotrebiteľov patrí náhrada trov konania ako vedľajšiemu účastníkovi na strane spotrebiteľa za úspešné vedenie súdneho sporu, ak zmyslom a cieľom ochrany spotrebiteľa bolo zbaviť spotrebiteľa záväzku z neprijateľnej zmluvnej podmienky, podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo záväzku po použití nekalej obchodnej praktiky podľa smernice Rady 2005/29/ES z 11.05.2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ak je odpoveď na otázku taká, že Združeniu patrí náhrada trov v súdnom konaní, či možno toto právo nepriznať len z dôvodu, že sa z dôvodu hospodárnosti konania argumentovalo a následne aj rozhodlo na základe inštitútu premlčania, alebo sa rozhodlo o späťvzati žaloby žalobcom, po vznesení námietky premlčania v konaní Združením, 3. Či je porušené základné právo spotrebiteľa a Zdrużenia na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 Charty základných práv Európskej únie a čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ak súd neprizná právo na náhradu trov konania spotrebiteľovi alebo Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov napriek ich úspechu v súdnom konaní a nevyporiada sa s odlišnými súdnymi rozhodnutiami v porovnateľných veciach, ktoré boli súdu predložené a ktoré sú zjavne právne odlišne odôvodnené, 4. Či právna úprava podľa § 142 až § 151 slovenského občianskeho súdneho poriadku odporuje právu Európskej únie, ak neumožňuje Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov náhradu trov konania, napriek dosiahnutému úspechu v konaní nepriznať, keď na druhej strane dodávateľovi náhradu trov konania priznať umožňuje, 5. Či čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a články 38 a 47 Charty základných práv EÚ treba vykladať tak, že bránia takej aplikácii vnútroštátneho procesného práva, ktorá označuje právne zastúpenie Zdrużenia na ochranu záujmov spotrebiteľov za neúčelné, napriek tomu, že po vstupe Zdrużenia do konania dodávateľ zobral žalobu späť. Vedľajší účastník uviedol, že nemožno mať žiadne ilúzie o ušľachtilých pohnútkach navrhovateľa vo vzťahu k späťvzatiu návrhu, keďže navrhovateľ pragmaticky, v snahe nenavyšovať vo svoj neprospech trovy konania a zachrániť podstatnú časť zaplateného súdneho poplatku, berie svoje návrhy späť na súdoch, kde Združenie vstupuje do spotrebiteľských konaní, pretože si je dobre vedomý, že doslova zahľcuje súdy desaťtisícami žalôb o premlčané spotrebiteľské pohľadávky, aj o pohľadávky z neprijateľných zmluvných podmienok a pohľadávok vzniknutých po použití nekalých obchodných praktík. Uviedol, že je namieste otázka, prečo sa súdy nepozastavujú nad tým, že silná spoločnosť, akou je právny

predchodca navrhovateľa, postúpila pohľadávky navrhovateľovi, ktorý sa zaoberá ich vymáhaním, ako predmetom svojej činnosti a prečo sa táto inkasná spoločnosť, patriaca k najväčším v EÚ, ktorá podľa internetovej stránky iba na Slovensku zamestnáva 210 zamestnancov, dáva zastupovať silnou špecializovanou advokátskou kanceláriou, proti slabým spotrebiteľom. Poukázal na skutočnosť, že vedľajší účastník ako občianske združenie zložené prevažne z laikov v oblasti práva, je pripravené dôsledne presadzovať a chrániť v súdnych konaniach oprávnené záujmy spotrebiteľov, má právo v súdnom konaní vystupovať proti dodávateľom na základe princípu „rovnosti zbraní“, z dôvodu, ktorého je vedľajší účastník právne zastúpený advokátmi, ktorí sú ochotní takéto právne zastupovanie realizovať. Vedľajší účastník vo svojom odvolaní poukázal na absolútne prevažujúcu judikatúru ostatných krajských súdov, z ktorých podľa jednotlivých senátov poukázal, napríklad na rozsudok Krajského súdu Nitra, sp. zn. 9Co/172/2012 zo dňa 23. 8. 2012, uznesenie KS Nitra, sp. zn. 25C/179/2012 zo dňa 31.07.2012, uznesenie Krajského súdu Trenčín zo dňa 18.07.2012, sp. zn. 17Co/220/2012, uznesenie KS Banská Bystrica zo dňa 30.07.2012, sp. zn. 13Co/193/2012, sp. zn. 13Co/200/2012 zo dňa 08.08.2012, sp. zn. 14Co/240/2012 zo dňa 20.06.2012, sp. zn. 15Co/92/2012 zo dňa 10.05.2012, sp. zn. 16Co/186/2012 zo dňa 28.06.2012, sp. zn. 17Co/87/2012 zo dňa 25.04.201 (?), sp. zn. 41Cob/99/2012 zo dňa 27.06.2012, ďalej uznesenia Krajského súdu Košice, sp. zn. 2Cob/104/2012 zo dňa 29.06.2012, sp. zn. 3Co/79/2012 zo dňa 29.06.2012, sp. zn. 5Co/102/2012 zo dňa 19.04.2012, sp. zn. 9Co/59/2012 zo dňa 30.04.2012, sp. zn. 1Co/78/2012 zo dňa 13.06.2012, sp. zn. 9Co/96/2012 zo dňa 24.05.2012, sp. zn. 9Co/106/2012 zo dňa 31.07.2012, uznesenia KS Prešov, sp. zn. 1Co/8/2012 zo dňa 31.05.2012, sp. zn. 2Co/16/2012 zo dňa 23.02.2012, sp. zn. 5Co/63/2012 zo dňa 22.05.2012, sp. zn. 6Co/16/2012 zo dňa 31.05.2012, sp. zn. 8Co/21/2012 zo dňa 21.05.2012, sp. zn. 9Co/37/2012 zo dňa 16.05.2012, sp. zn. 10Co/56/2012 zo dňa 06.07.2012, sp. zn. 12Co/9/2012 zo dňa 29.05.2012, sp. zn. 13Co/47/2012 zo dňa 10.07.2012, sp. zn. 14Co/37/2012 zo dňa 27.08.2012, sp. zn. 17Co/60/2012 zo dňa 15.05.2012, sp. zn. 18Co/16/2012 zo dňa 23.02.2012, sp. zn. 19Co/13/2012 zo dňa 03.04.2012, sp. zn. 20Co/53/2012 zo dňa 31.05.2012 a rozsudky KS Prešov, sp. zn. 16Co/33/2012 zo dňa 16.04.2012, 11Co/37/2012 zo dňa 07.06.2012, sp. zn. 7Co/36/2012 zo dňa 21.06.2012, sp. zn. 3Co/26/2012 zo dňa 23.05.2012, sp. zn. 1Co/27/2012 zo dňa 30.05.2012 a vo svojom odvolaní citoval odôvodnenia ním vybraných rozhodnutí.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka uviedol, že navrhuje uznesenie prvostupňového súdu v napadnutej časti potvrdiť z dôvodu jeho vecnej správnosti a zároveň si uplatnil trovy, ktoré mu vznikli v odvolacom konaní. Poukázal na skutočnosť, že cieľom U. na V. V. I. H. je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z.z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov z pozície vedľajšieho účastníka (§ 93 ods. 2 O.s.p.) s tým, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, keďže podľa údajov registrácie Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, samotné združenie má vo svojich radoch členov, ktorí evidentne majú právnické vzdelanie a podľa § 25 zák. č. 250/2007 Z. z. má možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva s tým, že tieto právne závery ustálil aj Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Co/26/2012 a v rozhodnutí pod sp. zn. 3Cob/259/2011, v ktorých náhrada trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi priznaná nebola a právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je neúčelné a nadbytočné. Navrhovateľ ďalej uviedol, že z jeho vlastnej skúsenosti má vedomosť o tom, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania, z čoho je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania, združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade, navyše vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje, bez uvedenia nových, významných skutočností, vzťahujúcich sa na predmet sporu, čím konanie predlžuje a navyšuje trovy konania s tým, že rovnaký právny názor vyjadril aj Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí sp. zn. 6Co/141/2012. Poukázal na to, že uvedenú činnosť by malo byť schopné účelne zabezpečiť samotné združenie a jeho paušálny vstup pri zastúpení advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia, na čo poukázal vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Banskej Bystrici, sp. zn. 17Co/91/2012. Z uvedených dôvodov navrhovateľ trovy konania vedľajšieho účastníka nepovažoval za trovy účelne vynaložené na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle § 150 O.s.p., nakoľko Združenie v predmetnom konaní nevystupuje ako splnomocnený zástupca odporcov, ktorí o jeho vstupe do konania nemajú žiadnu vedomosť (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 13Co/35/2012, sp. zn. 13Co/36/2012) s tým, že nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu

účastníkov nedochádza k porušeniu základných práv na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa článku 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, keďže tieto trovy konania neboli účelne vynaložené a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania (rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 16Co/100/2012 a nález Ústavného súdu SR II. ÚS78/2003). Navrhovateľ mal za to, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a ne hospodárnosti konania a na túto skutočnosť je povinný súd prihliadať a reflektovať použitím ustanovenia § 150 O. s. p. a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať a poukázal na právny názor vyslovený Krajským súdom v Banskej Bystrici v rozhodnutí sp. zn. 13Co/105/2012 a sp. zn. 16Co/100/2012 a na nález Ústavného súdu SR II. ÚS78/2003. Navrhovateľ poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 13Co/150/2012, sp. zn. 16Co/100/2012, sp. zn. 17Co/91/2012, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 13Co/35/2012, 13 Co/36/2012, 13Co/40/2012, v ktorých bol vyslovený obdobný právny záver k otázke vedľajším účastníkom (Združením na ochranu občana spotrebiteľa HOOS) uplatňovaných trov konania. Uviedol, že vedľajší účastník sa na jednej strane prezentuje ako organizácia na ochranu spotrebiteľov, na druhej strane však jeho urputnú snahu o predloženie prejudiciálnych otázok na Súdny dvor Európskej únie ohľadom nároku Združenia na ochranu spotrebiteľa na náhradu trov konania, navodzuje dojem ochrany svojich záujmov, z dôvodu ktorého návrh vedľajšieho účastníka na predloženie prejudiciálnej otázky považuje za nedôvodný, účelový, nakoľko prisúdenie náhrady trov konania patrí jednoznačne do právomoci vnútroštátneho súdu.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti je vecne správne.

V posudzovanej veci si navrhovateľ, na ktorého bola postúpená pohľadávka, ktorá je predmetom sporu z obchodnej spoločnosti C. Ú. D., O..I., uplatnil voči odporcovi nárok na zaplatenie istiny 626,92 eur s príslušenstvom.

Z obsahu spisu vyplýva, že U. na V. V. I. H., C. B.. Č.. XX, N. (ďalej iba „U.“), zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, dňa 14.02.2012 súdu prvého stupňa oznámilo, že na strane odporcu vstupuje do konania ako vedľajší účastník, požiadal o zaslanie návrhu na začatie konania s prílohami a navrhol priznať náhradu trov konania. Podaním zo dňa 20.08.2012 vzniesol vedľajší účastník námietku premlčania, žiadal návrh zamietnuť a zároveň priznať trovy, ktoré mu vznikli. Navrhovateľ svojim písomným podaním zo dňa 23.08.2012 zoberal návrh na začatie konania v celom rozsahu späť, navrhol konanie zastaviť a vrátiť súdny poplatok a zároveň sa vyjadril k otázke náhrady trov konania vedľajšieho účastníka.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že o možnosti vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka takej právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (za ktorý sa podľa poznámka 10a považuje aj zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov), je účinné od 15. 10. 2008 a bolo zavedené do Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 384/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Cieľom novej právnej úpravy podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu, bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu, ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia.

Právo spotrebiteľov združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov, vyplýva z § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len " zákon o ochrane spotrebiteľa „). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav, rovnako ako sám spotrebiteľ. Práva spotrebiteľov teda môže združenie chrániť tým, že sám podá návrh na súd proti porušiteľovi práva,

môže podľa § 26 ods. 5 O.s.p. zastupovať účastníka na základe plnomocenstva, alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 O.s.p.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 93 ods. 4 výslovne stanovuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Z uvedeného je možné vyvodiť záver, že vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná aj náhrada trov konania, ale len v tých prípadoch, kedy právo na náhradu trov konania vznikne účastníkovi, ktorého v konaní vedľajší účastník podporoval.

Článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky priznáva každému právo na právnu pomoc konaní pred súdmi. Pod pojem „každý“ spadá aj vedľajší účastník konania. Vedľajší účastník nie vylúčený z voľby, akým spôsobom toto základné právo (na právnu pomoc v konaní pred súdmi) uplatní, ale musí počítať s tým, že vo vzťahu k nemu bude súd skúmať, či trovy konania boli účelne vynaložené a či je dôvod na priznanie náhrady trov proti neúspešnému účastníkovi.

Ak je cieľom združení na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov a právom spotrebiteľa chrániť a presadzovať svoje oprávnené záujmy aj prostredníctvom združení na ochranu spotrebiteľov, musí sa súd, ak sa združenie na ochranu spotrebiteľa zúčastní konania ako zástupca účastníka alebo vedľajší účastník na strane spotrebiteľa zaoberať tým, či takéto trovy boli účelne vynaložené na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa. Paušálny vstup U. na V. V. I.O. H. do všetkých konaní, v ktorých vystupujú ako navrhovatelia týmto združením označené subjekty bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka, nepovažuje odvolací súd za dôkaz o vôli združenia naplniť cieľ stanovený v paragrafe 2 ods. 1 Stanov U. na V. V. I. H.. Paušálny vstup tohto združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania, najmä keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom, navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia.

Z uvedeného vyplýva, že odporca tohto konania nielen ako spotrebiteľ nepožiadala vedľajšieho účastníka na svoju ochranu v tomto spore (keď o konaní nemá doposiaľ žiadnu vedomosť) a je nutné zdôrazniť, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako profesijná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, bez toho, aby sa vôbec s odporcom kontaktoval a zároveň splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samotnej podstaty vedľajšieho účastníctva vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho, na strane koho do konania vstupuje.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporcu (§ 146 ods. 2 O.s.p.).

Zákonné ustanovenia § 96 ods. 1, 2 O.s.p. rešpektujú žalobcu ako dominus litis. Späťvzatie návrhu na začatie konania je procesný úkon žalobcu voči súdu, ktorým prejavuje vôľu, aby sa ďalej nekonalo a o veci meritórne nerozhodlo. Vo vzťahu k žalobcovi nie je súd oprávnený skúmať, aké dôvody ho viedli k takémuto dispozitívnemu úkonu, keďže v prípade späťvzatia návrhu je povinnosťou súdu skúmať iba to, či má žalovaný vážne dôvody nesúhlasiť so späťvzatím v dôsledku ktorého, v prípade zastavenia konania, by mohol utrpieť nejakú ujmu alebo byť ukrátený na svojich právach. Otázku, či a ktorý účastník konania zavinil jeho zastavenie, otázku dôvodnosti podaného návrhu na začatie konania môže súd posudzovať čisto z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva, nakoľko by išlo o posúdenie dôvodnosti nároku vo veci samej a i po zastavení konania, by súd ďalej mal skúmať dôvodnosť nároku vo veci samej.

V prípade zastavenia konania z dôvodu späťvzatia návrhu skúma súd iba to, či ku dňu podania návrhu bol tento podaný dôvodne, rozhodujúci je teda stav, ktorý je tu v deň podania návrhu, všeobecne je teda možné uviesť, že aplikácia ust. § 146 ods. 2 veta druhá prichádza do úvahy ako dôsledok správania odporcu po tom, čo bol podaný návrh na začatie konania a toto správanie odporcu bolo dôvodom späťvzatia návrhu. Súd nie je povinný skúmať dôvod späťvzatia návrhu a ak tento nie je zřejmý zo samotného späťvzatia alebo z verbálneho prejavu účastníka konania, o náhrade trov rozhodne podľa

ust. § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. Je síce pravdou, že z procesného hľadiska zastavenie konania zaviniť vždy ten účastník, ktorý zobral návrh na začatie konania späť, avšak bez ďalších súvislostí tento výklad by mohol mať za následok absurdné závery pre rozhodnutie o náhrade o trovách konania. Vnútná pohnútko navrhovateľa vedúca k späťvzatiu žaloby nezbavuje procesnej zodpovednosti navrhovateľa na zastavení konania. Pokiaľ dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách (na strane žalujúcej i žalovanej) a definitívne ju vyriešiť v rámci právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 146 ods. 2 O.s.p. Nie je pritom vylúčené, aby súd súčasne dospel i k záveru, že sú splnené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p. (nepriznanie náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa). O náhrade trov konania pri späťvzati žaloby (v sporovom konaní) súd preto vždy rozhoduje podľa ustanovenia §146 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 150 O.s.p.

Predpokladom aplikácie ust. § 146 ods. 2 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania je (okrem iného), dôvodne podaný návrh na začatie konania. V posudzovanej veci sa navrhovateľ návrhom zo dňa 24.11.2011 voči odporcovi domáhal zaplataenia istiny 626,92 eur (18.886,59, -Sk) s príslušenstvom, ako i náhrady trov konania. Navrhovateľ zobral návrh na začatie konania späť v celom rozsahu, navrhol konanie zastaviť a preto procesne zastavenie konania zaviniť.

V prípade, ak je zastavenie konania zavinené účastníkom, súd prizná ostatným účastníkom (druhej strane) náhradu trov konania, ktoré v konaní účelne vynaložili na uplatňovanie alebo bránenie svojho práva.

V posudzovanej veci však odporcovi v tomto konaní žiadne trovy nevznikli a po späťvzati návrhu na začatie konania, bolo toto konanie zastavené.

Zákonné ustanovenie § 150 O.s.p. umožňuje súdu, aby vo výnimočných prípadoch z dôvodov hodných osobitného zreteľa účastníkovi, ktorý inak mal právo na náhradu trov konania, túto náhradu celkom alebo sčasti nepriznal. Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy len v tých v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospel k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Vyjadruje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok (a všeobecnej zásady ohľadne náhrady trov konania, vyjadrenej v § 142 ods. 1 O.s.p.). Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, pričom výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, sociálne, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. V prípade tohto zákonného ustanovenia ide predovšetkým o to, aby sa rozhodnutie o náhrade trov nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a neodporovalo dobrým mravom. V tomto ustanovení je zároveň fixované moderačné absolútné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom, pričom zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, než by plynul z dispozície právnej normy. Zákon vyžaduje na také rozhodnutie dve podmienky: musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti, pričom výklad týchto podmienok je ponechaný na súdnej praxi a je potom vecou konkrétneho prípadu, či došlo k takým okolnostiam ktoré môžu byť podkladom na rozhodnutie o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa dospel k správne právnemu záveru, že v prejednávanej veci boli jednoznačne splnené obe podmienky, t. j. dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti posudzovanej veci v zmysle vyššie uvedeného výkladu zákonného ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p.

V posudzovanej veci odporcovi v tomto konaní žiadne trovy nevznikli, keďže mu nebol doručený ani návrh na začatie konania (t. j. o prebiehajúcom konaní, resp. jeho existencii nemá žiadnu vedomosť) a po späťvzati návrhu na začatie konania, bolo toto konanie zastavené.

Vzhľadom na to, že vedľajší účastník vystupoval na strane odporcu a k zastaveniu konania došlo z dôvodu zavinenia navrhovateľa, nakoľko tento vzal späť návrh na začatie konania, bol by navrhovateľ povinný uhradiť trovy konania odporcovi a pretože vedľajší účastník zdieľa osud účastníka na strane, ktorého vystupuje, mal by vedľajší účastník právo na náhradu trov konania.

Vedľajší účastník bol zastúpený advokátom a uplatnil si trovy konania, ktoré pozostávali z odmeny za prevzatie a prípravu zastúpenia, vyjadrenie zo dňa 17.08.2012 v zmysle vyhl. č. 655/2004 Z. z. a preto správne prvostupňový súd skúmal, či trovy konania vyčíslené a uplatňované vedľajším účastníkom v prvostupňovom konaní boli účelne vynaložené.

Trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka), musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania a ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo ako v danom prípade, procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku. V tomto konaní nie je možné považovať trovy vynaložené vedľajším účastníkom, presnejšie vyčíslené vedľajším účastníkom za účelné, lebo tieto trovy neboli v príčinnej súvislosti s procesným postojom odporcu, respektíve vedľajšieho účastníka k predmetu konania.

Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc je možné vyvodiť z článku 47 Ústavy Slovenskej republiky a v podstate znamená, že trovy právneho zastúpenia treba možno považovať za účelne vynaložené trovy. Každý má právo na to, aby bol zastúpený advokátom. Trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo obranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože mal plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne. To platí ako na trovy, ktoré boli označené ako nevyhnutné, i pre trovy právnej pomoci. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia však nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností a to platí aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, a sú významné pre posúdenie veci samej, keď v posudzovanej veci jediným úkonom vedľajšieho účastníka, bolo jeho oznámenie o jeho vstupe do konania a ďalším úkonom vznesenie námietky premlčania a vyčíslenie trov, ktoré mu podľa jeho názoru týmto vstupom do konania vznikli.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, napadnuté vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka je vecne správne, nakoľko navrhovateľ procesne zavinil zastavenie konania a preto odporcovi vzniklo právo na ich náhradu. Odporcovi však, ako už odvolací súd uviedol vyššie, v konaní žiadne trovy nevznikli a trovy uplatnené vedľajším účastníkom neboli účelne vynaloženými trovami, nakoľko úkony, za ktoré si v konaní uplatnil právo na ich náhradu, neboli nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. vedľajší účastník neposkytol odporcovi žiadne služby, ktorých vykonanie by malo akýkoľvek vplyv na rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p.

Podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Vedľajší účastník vo svojom odvolaní zároveň navrhol konanie prerušiť v zmysle citovaného zákonného ustanovenia za účelom rozhodnutia o prejudiciálnych otázkach, špecifikovaných v odvolaní vedľajšieho účastníka.

Odvolací súd návrh vedľajšieho na prerušenie konania v zmysle citovaného zákonného ustanovenia zamietol z dôvodu, že cieľom prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ je zabezpečiť jednotný výklad a aplikáciu komunitárneho práva a nie riešenie konkrétnych sporov, ktoré sú v kompetencii vnútroštátnych súdov a ani posudzovanie súladu vnútroštátneho práva s právom komunitárnym (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 155/2011).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, priznal právo na náhradu trov konania za jeden úkon právnej služby, vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 23.01.2013 á 23,90 eur (pozostávajúce z jednej polovice úkonu právnej služby), režijný paušál 9,16 eur a 20% DPH, spolu v sume 33,06 eur.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.